



NYHEDSBREV

Januar 2010

INDEKS SIDE 2

LAKSEBESTANDEN I RIBE Å UTILSTRÆKKELIG

NU SPRINGER LAKSEN I HOVER Å

ENDNU EN KLAGE OVER VARDE KOMMUNE

INDEKS SIDE 3

NATURGENOPRETNING MED HURTIG EFFEKT

MINISTER TRUER MED POLITIET

GOD UDVIKLING I MARINE FISKEBESTANDE

INDEKS SIDE 4

OTTE NYE MARINE HABITATOMRÅDER

URAFFINERET LAKSEOLIE INDEHOLDER MILJØGIFTE

INDEKS SIDE 5

KÆMPE SPILDEVANDS-REGNING PÅ VEJ TIL BORGERNE

NY PROFESSOR VED DTU AQUA

TILMELDING AF ARRANGEMENTER TIL LYSTFISKERIETS DAG 2010

INDEKS SIDE 6

HUSK-HUSK! KONGRESSEN

VILD MED VANDLØB?



Nyhedsbrevets indhold kan frit anvendes af foreningernes medlemsblade.



LAKSEBESTANDEN I RIBE Å UTILSTRÆKKELIG

Den samlede laksegydebestand i Ribe Å-systemet i 2009 er beregnet til 726 laks. Opretholdelse af laksebestanden i Ribe Å er i høj grad baseret på udsætninger af ½- og 1 årslaks. Dermed er laksebestanden i Ribe Å stadig langt fra at nå målet »Gunstig bevaringsstatus«, som er fastsat til 1.000 gydende laks, der ikke stammer fra udsætninger. De fleste af de 726 laks stammer som nævnt fra udsætninger, og derfor er der behov for flere miljøforbedringer i Ribe Å-systemet, hvis laksebestanden skal nå et bæredygtigt niveau uden udsætninger. »Gunstig bevaringsstatus» for laks er i henhold til »National forvaltningsplan for laks» en tilstand, hvor det sikres, at bestandene på sigt ikke uddør og kan modstå enkelte dårlige sæsoner, f.eks. hvor overlevelsen af yngel slår fejl eller, at gydebestanden af andre årsager er meget lille. For Ribe Å er produktionspotentialet væsentligt højere end målet for »Gunstig bevarings-status» (1.000 gydefisk årligt). En opgang på 2.000 – 4.000 gydelaks årligt til Ribe Å-Systemet er ikke urealistisk, forudsat at der sker omfattende forbedringer af laksens vilkår i vandløbssystemet. Derfor bør der fortsat fokuseres på at genskabe bedre levebetingelser for fiskene i Ribe Å-systemet gennem miljøforbedringer i og ved vandløbet.

[Læs mere om undersøgelsen her...](#)

NU SPRINGER LAKSEN I HOVER Å

Rygterne blandt de lokale lystfiskere taler sandt. Laksen er tilbage i Hover Å. Dermed ser et målrettet og intensivt genopretningsarbejde af åen nu ud til at give gevinst. Det tidligere Ringkjøbing Amt, Videbæk Kommune og nu Ringkjøbing-Skjern Kommune har gennem 20 år arbejdet målrettet med at forbedre vandløbsforholdene i Hover Å-systemet. Under elfiskeriet i åen sidste efterår blev der registreret 80 store laks på strækningen mellem Vadhoved Dambrug og Bratbjerg Dambrug. Det var der ingen, der havde turdet drømme om for blot nogle år siden. Det betyder, at den samlede laksebestand formentlig er mellem 100 og 150 laks i hele å-systemet, hvor der kun var nogle få strejfer for ti år siden, da Ringkjøbing Amt gennemførte de seneste undersøgelser, og så er der endda ikke sat lakseyngel ud i Hover Å. Der er tre afgørende faktorer for laksens markante fremgang i Hover Å. Der er sikret frie fiskepassager ved opstemningsanlæg. Der er samtidigt sikret vand til passagerne hele året. Og nye riste sikrer, at lakseynglen bliver ledt udenom dambrugene. Der blev ikke kun fundet mange laks ved elfiskeriet. Også store mængder af naturlig lakseyngel, mange flotte stallinger inklusiv yngel og en del havørreder blev registreret, sammen med en rimelig bestand af bækørreder. Men åen har potentiale til endnu flere fisk. Hover Å er et typisk mellemstort vestjysk vandløb. Åen udspringer lidt nordøst for Spjald for cirka 25 kilometer længere mod vest at løbe ud i bunden af Stadil Fjord. Fra Stadil Fjord er der via Von Å direkte udløb i Ringkjøbing Fjord.

ENDNU EN KLAGE OVER VARDE KOMMUNE

Danmarks Sportsfiskerforbund har endnu engang måttet indklage varde Kommune for naturklagenævnet i en sag om tilladelse til genopdyrke vedvarende græsarealer i et Natura 2000 område. Denne gang drejer det sig om en tilladelse til opdyrkning og tilførsel af husdyrgødning til et godt 12 ha. stort areal, der grænser ned til Søvigssund, som er udpeget som både internationalt naturbeskyttelsesområde såvel som fuglebeskyttelsesområde. Søvigssund er stærkt belastet af næringsstoffer fra landbrug og forventes ikke at nå miljømålene i 2015. Efter forbundets opfattelse er der således i strid med miljømålsloven at øge tillæningen af næringsstoffer ved at tillade opdyrkning af vedvarende græsarealer.



NATURGENOPRETNING MED HURTIG EFFEKT

Danmarks første store menneskeskabte stenrev ved Læsø bebos – her et år efter etableringen – allerede af 31 forskellige arter af dyr og planter. Biologer regner med at yderligere 150 - 200 arter vil kolonisere revet i de kommende år. Havkarusser i store stimer, torsk, savgylter og andre arter af læbefisk svømmer nu rundt på revet, der ligger 12 kilometer nordøst for Læsø. Fiskene er tiltrukket af de nye store sten med deres variation i levesteder. Der er skabt med et væld af skjulesteder, hvor bl.a. små fisk og fiskeyngel kan gemme sig for rovfisk. De store sten er allerede nu dækket med små tangplanter, og der ses søanemoner og søstjerner. Søanemoner har ikke været registreret i området før revet blev etableret. Planter og dyr, som tidligere med møje og besvær har overlevet på det ustabile rev, har nu fået helt andre muligheder. Det nye rev giver plads til mange flere levende væsener, og efterhånden som store tangskove vokser op, vil forholdene blive endnu bedre. Revet er etableret på resterne af et gammelt, ødelagt og ustabil stenrev. I løbet 1900-tallet år har stenfiskere hævet stenene fra revet og sejlet dem ind til land, hvor de bl.a. er blevet brugt til konstruktion af nye store havne på den jyske vestkyst. Flere steder er revet hævet 4 meter over den tidligere havbund. Det betyder, at de dyr og planter, som trives ved lave vanddybder, har fået deres levested genskabt.

Fakta: I 2008 blev der udlagt mere end 100.000 tons sten fra et stenbrud i Norge. Tilsammen danner de et rev på ca. 4,5 ha. De enkelte sten vejer mellem 600 kg og 6000 kg og fylder op til tre kubikmeter. Blue Reef, som projektet kaldes, gennemføres af Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med By- og Landskabsstyrelsen, DTU-Aqua og Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. EU's støtteordning Life bidrager med halvdelen af projektomkostningerne, som er på 35 mio. kr.

MINISTER TRUER MED POLITIET

Danske golfklubber bruger flere pesticider end kommunerne. 18 ud af 25 klubber sprøjter med ulovlige gifte. Miljøminister truer med politianmeldelse. De danske golfklubber er storforbrugere af pesticider. En undersøgelse foretaget af Miljøstyrelsen viser, at golfklubbernes forbrug svarer til det samlede forbrug i de danske kommuner. Dansk Golfunion indgik i 2005 en aftale med daværende miljøminister Connie Hedegaard (K) om at skære 75 pct. af forbruget inden 2008, men status i 2010 er, at golfklubberne kun har reduceret med 39 pct. Kemikalieinspektionen har tilmed konstateret at 18 ud af 25 golfklubber sprøjter med pesticider, der er ulovlige i Danmark for at holde græsset grønt. Miljøminister Troels Lund Poulsen (V) truer med politianmeldelse, hvis golfklubberne ikke får forbedret forholdene.

GOD UDVIKLING I MARINE FISKEBESTANDE

Udviklingen i fiskebestandene går nu den rigtige vej. Det viser et notat, som fødevareminister Eva Kjer Hansen i dag har sendt til Folketingets Europaudvalg. Notatet viser udviklingen i de seneste 10 år for en række bestande af stor betydning for dansk fiskeri. For en lang række vigtige fiskebestande er der nu fremgang at spore. Det drejer sig om torsk i Nordsøen og Skagerrak, torsk i henholdsvis den vestlige og den østlige Østersø, jomfruhummer i Skagerrak/Kattegat, tunge i Skagerrak/Kattegat/Østersøen, tunge, rødspætte og sild i Nordsøen, sej og kuller i Nordsøen og Skagerrak, makrel i Nordøstatlanten samt atlantisk sild. Mange af disse bestande er reguleret af flerårige forvaltningsplaner. Enkelte bestande viser dog endnu ikke tegn på forbedring. Det gælder fx torsk i Kattegat.

Oversigten over udviklingen i bestandene er lavet på baggrund af på videnskabelig information fra DTU Aqua.

[Læs mere her \[pdf-fil\]](#)



OTTE NYE MARINE HABITATOMRÅDER

Otte nye områder af det danske hav er nu blevet beskyttet. I disse områder vil man kun kunne give tilladelse til projekter, som havvindmøller, gasledninger og råstofgravning, hvis man kan dokumentere, at projektet ikke skader de boblerev, stenrev og marsvin, som områderne er udpeget for at beskytte. Det fremgår af en ny bekendtgørelse fra By- og Landskabsstyrelsen, der fastlægger afgrænsningen af både de otte nye områder og 13 eksisterende naturområder, der udvides. Den samlede forøgelse af naturområder på havet er 8.200 kvadratkilometer. Områderne i både Skagerrak, Nordsøen, Østersøen og i indre danske farvande er udpeget som habitatområder og indgår nu i det europæiske Natura 2000-netværk af særlig værdifuld natur. De beskyttede havområder er som oftest vigtige yngle- og opvækststeder for fisk som for eksempel berggylt, sej, havkat, havkarusse og torsk. Sejlads, opankring og fiskeri i naturområderne kræver fortsat ikke tilladelse, men myndighederne skal skride ind, hvis områderne trues af aktiviteterne. Også naturtypen boblerev får en bedre beskyttelse ved udvidelse af eksisterende områder ved Hirsholmene, Læsø Syd og St. Middelgrund. Samt et helt nyt område i Nordsøen – Store Rev, hvor der også er fundet boblerev. Nu er i alt 13 procent af havarealet i Nordsøen samt 23 procent af havarealet i de indre danske farvande udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

[Fakta om de nye og udvidede naturområder til havs](#)

URAFFINERET LAKSEOLIE INDEHOLDER MILJØGIFTE

Norske forskere har i en international undersøgelse for nyligt fundet ud af, at miljøgifte i laks kan føre til insulinresistens og øget risiko for diabetes, fedme og hjerte-karsygdomme. Miljøgifte, som bl.a. findes i laks, kan være årsag til insulinresistens, fremgår det af en international undersøgelse, ledet af norske forskere og publiceret i tidsskriftet *Environmental Health Perspectives*. Det er første gang nogen har kunnet påvise gennem forsøg, at miljøgifte er en årsag til insulinresistens og dermed også sygdomme som diabetes, fedme og fedtlever. I forsøget har forskerne undersøgt effekten hos rotter ved at undersøge, hvordan de reagerede på tre forskellige olier; majsolie, raffineret lakseolie og rå lakseolie. Majsolien medførte, at den første gruppe af rotter blev fede og blandt andet fik diabetes. Den raffinerede lakseolie viste sig at have en beskyttende effekt, mens den rå lakseolie gjorde rotterne endnu mere syge end dem, der havde fået majsolie. Det er endnu for tidligt at sige, hvad betydningen bliver for mennesker, og hovedparten af de olier, som er tilgængelige, er raffinerede, og har derfor en beskyttende effekt. Laks vil dog indeholde miljøgifte i varierende grad, men om det betyder, at vi skal droppe laksen, er ikke sikkert. At spise fisk er ikke det samme som at indtage fiskeolie. Man får nogle miljøgifte i sig, men samtidig også proteiner og vitaminer. Spørgsmålet er, hvad den samlede effekt bliver; for eksempel kan fiskeproteiner vise sig at have en positiv effekt på insulinresistens, hedder det i undersøgelsen.



KÆMPE SPILDEVANDS-REGNING PÅ VEJ TIL BORGERNE

Kommunerne får en stor opgave, og borgerne får en stor regning, når flere ejendomme i det åbne land som følge af vandplanerne skal have rensset deres spildevand.

Flere ejendomme i det åbne land skal have rensset deres spildevand. Det fremgår af de vandplaner, som nu er sendt i forhøring. Kommunerne er allerede i gang med spildevands-rensningen i det åbne land, men i vandplanerne er der lagt op til, at yderligere 17.000 ejendomme på landet skal have rensset deres spildevand for at sikre vandkvaliteten i søerne. Indsatsen skal reducere fosfor-udslippet med 210 tons. Den ekstra indsats kan meget vel løbe op i et milliardbeløb, som borgerne skal betale, da forsyningsområdet er brugerbetalt. I hver af de 23 vandplaner er det opgjort, hvor mange nye ejendomme som skal have rensset spildevand, ligesom der er lavet et overslag over, hvad indsatsen vil koste. I gennemsnit har styrelsen regnet med, at spildevandsindsatsen koster 55.000 kroner pr. ejendom. Det beløb kan dog blive langt større, vurderer Torben Nøhr, formand for den kommunaltekniske forening, KTC, og teknisk direktør i Vordingborg Kommune. Han mener, at prisen kan svinge fra 50.000 kr. og helt op til 200.000 kroner pr. ejendom. Hans beregninger bygger på en spildevandsplan, som Vordingborg Kommune godkendte i efteråret. Planen koster en 1 milliard kroner over ti år og betyder, at spildevandstaksten er blevet sat op med 50 procent. For hver ejendom skal kommunerne ud at vurdere, om ejendommen skal kobles på kloaknettet, eller om der skal etableres en decentral rensning, som for eksempel et rodzoneanlæg eller et pileanlæg. Den decentrale rensning skal betales af beboeren selv. Skal ejendommen derimod kobles på kloaknettet, skal beboeren betale et tilslutningsbidrag, mens vandselskabet skal afholde de øvrige udgifter. Kommunerne har ikke fået midler til denne indsats, da Miljøministeriet og KL endnu ikke har forhandlet om vilkårene for spildevandsindsatsen. En aftale ventes på plads i løbet af foråret

NY PROFESSOR VED DTU AQUA

Fra den 1. januar 2010 er Einar Eg Nielsen udnævnt til professor i fiskerigenetik ved DTU Aqua, Sektion for Populationsøkologi- og genetik. Den 42-årige Einar Eg Nielsen, også kendt i lystfiskerkredse inden for fiskepleje og laksehandlingsplaner, er per 1. januar ansat som professor ved DTU Aqua i fiskerigenetik. Einar Eg Nielsen har i mere end 15 år fokuseret på at beskrive den genetiske populationsstruktur hos både ferskvands- og marine fisk – især hos laks og torsk. Han forsker i, hvordan miljøet påvirker fordelingen af genetisk variation inden for en art og gør brug af den information i rådgivningen om fiskeriforvaltning og bevarelse af biodiversitet. Også kunderne som vil rådgives, såsom sportsfiskerne, er i dag med på at for at få højere fiskekvoter og dermed mulighed for at fiske mange flere fisk, skal bestandene plejes og forbedres, vandløbene skal plejes, og miljøet skal passes. Qua sit forskningsprojekt om den Atlantiske torsk i grønlandske farvande, er Einar Eg Nielsen en del af det nyoprettede Klimaforskningscenter i Grønland. Målet er en dybere forståelse af hvilke faktorer, der historisk set har bestemt torskebestandes størrelse, udbredelse og vækst og sætte det i relation til forskellige klimascenerier.

TILMELDING AF ARRANGEMENTER TIL LYSTFISKERIETS DAG 2010

Planlægningen af aktiviteter på Lystfiskeriets Dag søndag den 16. maj 2010 er i fuld gang. Der er som de tidligere år udarbejdet to registreringsskemaer for tilmelding af aktiviteter. Se det vedhæftede materiale. Det første er en forhånds tilkendegivelse, som har frist 10. februar 2010. Formålet med denne er at få synliggjort så mange aktiviteter som muligt så tidligt som muligt på lystfiskerietsdag.dk.

Det er frist for indlevering af det fuldt detaljerede registreringsskema mandag den 22. marts 2010. Begge skemaer sendes helst elektronisk til aktivitetskoordinator Torben Ankjærø, ta@sportsfiskerforbundet.dk. De elektroniske skemaer kan også hentes på www.sportsfiskeren.dk/aktiviteter i aktivitetskalenderen under 16. maj 2010. Danmarks Sportsfiskerforbund håber at rigtig mange lokalforeninger, Kommuner, naturvejledere, dele af grejbranchen og andre grønne organisationer igen i år vil bidrage med mange spændende aktiviteter.



HUSK-HUSK! KONGRESSEN

Det kan nås endnu. Husk tilmelding til Danmarks Sportsfiskerforbunds kongres, som finder sted på Hotel Munkebjerg ved Vejle den 27.-28. Marts 2010. Tilmeldingsfristen er den 5. februar til sportsfiskerforbundets sekretariat v/Anne Holbek: ah@sportsfiskerforbundet.dk.

VILD MED VANDLØB?

Danmarks Sportsfiskerforbund har siden 1999 afholdt grundkursus i vandløbsrestaurering. Mere end 400 sportsfolkere og ansatte i rådgivningsfirmaer og kommuner har deltaget i kurserne. De blev fra og med 2009 afholdt i regi af Fiskeplejen med DTU Aqua som kursusleder. I 2010 afvikles to såkaldte grundkurser med udgangspunkt i Vejle. De afholdes henholdsvis 28.-30. maj og 10.-12. september. I grundkurset indgår emner som ørredbiologi, lovgivning og selvfølgelig, hvordan man kommer i gang med vandløbsrestaurering. Om lørdagen er der ekskursion til vandløb i Vejle og omegn, og der udføres et konkret restaureringsprojekt i et mindre vandløb, ligesom dets fiskebestand undersøges ved hjælp af elfiskeri.

FAKTA OM KURSERNE:

Tidspunkt: Det første grundkursus afvikles i Vejle fra fredag den 28. maj til søndag den 30. maj og det andet kursus fra fredag den 10. september til søndag den 12. september. Begge kurser begynder fredag kl. 18.00 og slutter søndag klokken 16.00.

Sted: Kurserne afholdes på Vejle Centerhotel.

Kursusmateriale: Bedre Vandløb – en praktisk håndbog samt kursusmappe .

Tilmelding: Benyt tilmeldingsformularen i den vedlagte fil og send den i udfyldt stand til kme@sportsfiskerforbundet.dk

For yderligere oplysninger skriv til ovenstående mailadresse eller ring på 75 82 06 99 lokal 3. Der er plads til 20 deltagere. Overstiger tilmeldingerne antallet af kursistpladser, oprettes en venteliste.

Tilmeldingsfrist: Til kurset den 28.-30. maj: Den 26. april. Til kurset den 10.-12. september: Den 9. august. Efter denne dato får deltagerne tilsendt materiale om kurset.

Pris: Kurset er gratis for medlemmer af Danmarks Sportsfiskerforbund og Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark. Prisen for ikke-medlemmer er 2.500 kr. Beløbet omfatter to overnatninger samt fuld forplejning under kurset. Transport, øl og vand under kurset, afholdes for kursisternes egen regning. Betalingen inkluderer kursusmaterialet. Hvis kursisten udebliver uden afbud, vil der blive opkrævet et beløb, der svarer til de reelle udgifter.

Kursusledere: Finn Sivebæk og Jan Nielsen, fiskeplejekonsulenter i DTU Aqua.